

Куліков В. О. Підприємства й суспільство в заводських і шахтарських поселеннях Донбасу та Придніпров'я в 1870–1917 рр. Харків: Вид-во ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 388 с. ISBN 978-966-285-573-9

Книга на сайті Google Books URL: <http://bit.ly/kulikov2019>

АНОТАЦІЯ

На основі архівних та опублікованих джерел монографія пояснює складний характер відносин містотвірних підприємств із мешканцями заводських і шахтарських поселень Донбасу та Придніпров'я. У ній висвітлено передумови виникнення заводських і шахтарських поселень, подано нарис історії містотвірних підприємств і заснованих ними поселень, розкрито механізми, що їх застосовували роботодавці, щоб завоювати лояльність працівників, і проаналізовано, наскільки їм це вдалося; у пропонованій книжці також досліджено вияви нелояльності робітників і з'ясовано їхні причини.

Відносини між підприємствами й суспільством розглянуті в контексті взаємин зацікавлених сторін, як-от власників підприємств, найманих управителів, робітників, державної влади, місцевої аграрної еліти, дрібних підприємців. Монографія показує заводські й шахтарські поселення як простори різноманітних, часто суперечливих інтересів, зосереджуючи увагу на нерівних владних відносинах між основними акторами. Загальним макроекономічним тлом історії промислових поселень регіону в ній є процеси індустріалізації та соціальної й економічної модернізації.

ЗМІСТ

Вступ

Список скорочень

Розділ 1. Історіографія, джерела та методологія дослідження

1.1. Заводські та шахтарські поселення як концептуальна рамка дослідження

1.2. Історіографія

1.3. Джерельна база

1.4. Методологія та методи дослідження

Розділ 2. Підприємства та їхні робітничі поселення

2.1. Передумови виникнення заводських і шахтарських поселень

2.2. Новоросійське товариство і Юзівка

2.3. Південноросійське кам'яновугільне товариство й Горлівка

2.4. Дніпровське товариство й поселення при Дніпровському заводі

Розділ 3. Зацікавлені сторони та професійні спільноти

3.1. Власники бізнесу

3.2. Управителі

3.3. Робітники

3.4. Державна влада, земства, поміщики, селяни

3.5. Представницькі та професійні організації

3.6. Неформальні трудові відносини

Розділ 4. Мешканці робітничих поселень

- 4.1. Чисельність населення
- 4.2. Статеві-віковий та шлюбний склад, професійна структура
- 4.3. Етнічний і мовний склад населення
- 4.4. Парадокси соціальної конвергенції та фрагментації
- 4.5. Поселенські спільноти

Розділ 5. Завоювання лояльності працівників

- 5.1. Зарплата та штрафи
- 5.2. Соціальне страхування робітників
- 5.3. Житло
- 5.4. Медична допомога
- 5.5. Культурно-освітня й рекреаційна інфраструктура
- 5.6. Соціальна нерівність

Розділ 6. Вияви нелояльності

- 6.1. Форми протесту
- 6.2. Страйковий рух
- 6.3. Насильство
- 6.4. Політизація робітничого руху

Розділ 7. Праця й дозвілля жителів робітничих поселень

- 7.1. Бюджет часу робітника
- 7.2. Умови праці
- 7.3. Виробничий травматизм та професійні захворювання
- 7.4. Сімейний бюджет робітника
- 7.5. Житлово-побутові умови
- 7.6. Харчування та алкоголь
- 7.7. Розваги

Висновки

Список використаних літератури і джерел

Додатки